

INFORMATION

Skötsel av avloppsanläggningar

Att sköta om sin avloppsanläggning är en förutsättning för att den ska fungera. I den här broschyren får du några praktiska råd.

Har du ett vattenspolande system med urinsortering får du även några skötselråd för toaletten.

Var rädd om din avloppsanläggning

Rening i markbädd eller i infiltration sker till stor del med hjälp av marklevande bakterier. Därför är det viktigt att du inte tillför skadliga ämnen till din anläggning. Till exempel syror och baser, lösningsmedel eller läkemedel som kan skada bakterierna. Dessa ämnen ska du istället lämna till en av kommunens Returpunkter. Skadas organismerna eller bakterierna slutar avloppsanläggningen att fungera. Då riskerar du att föroreningar transporteras vidare till dricksvatten eller den omkringliggande miljön.

För att få lång livslängd på din avloppsanläggning finns det enkla åtgärder som du kan göra själv.

Kontrollera din anläggning minst en gång per år. Hur du kan göra kan du läsa i denna skrift.

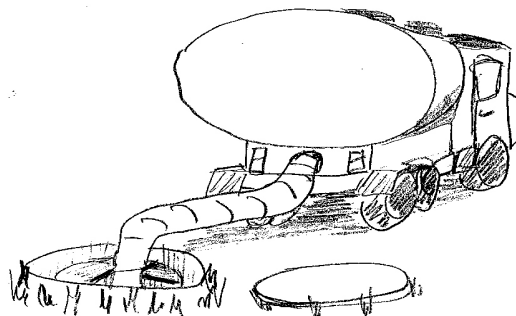

Bild: Slamsugare, teckning L. Grey Bygg- och miljökontoret 2011

Använd medel med låg fosfathalt

Fosfor är ett ämne i avloppsvattnet som har en utbredd påverkan på miljön. Fosfor bidrar till övergödning av våra sjöar och vattendrag och begränsar även livslängden på enskilda avloppsanläggningar.

Fosfater är förbjudet i tvättmedel sen 2008 och i maskindiskmedel från 2011. Forskning har visat att även andra fosforföreningar i tvätt- och diskmedel kan bidra till övergödningen.

Produkter som är skonsamma mot miljön kan du hitta på Naturskyddsföreningens webbplats (www.snf.se) under ”Bra miljöval”.

Bygg- och miljökontoret
Miljö- och hälsoskydd

Dec. 2016

Besöksadress:

Förvaltningshuset Rosen
Trädgårdsgatan 21

Telefax: 011-10 27 07

Telefon: 011-15 60 60 (rådgivning)

Telefon: 011-15 00 00 (växel)

Postadress:

Bygg- och miljökontoret
Norrköpings kommun
601 81 Norrköping

Internet: www.norrkoping.se

E-post: byggomiljokontoret@norrkoping.se

Kontroll av avloppsanläggningen

Slamavskiljare

En av de viktigaste åtgärderna för att din anläggning ska fungera är att slamavskiljaren töms regelbundet. I normalfallet, när en vattentoalett är ansluten till anläggningen tömmer den entreprenör kommunen anlitar slamavskiljaren en gång per år. Du kan ibland behöva beställa extra slamtömning.

Är slamavskiljaren hårt belastad ska du då och då kontrollera den. Ytslamkakan får inte bli så tjock att den lägger sig över ledningen för inkommande avloppsvatten. Den får inte heller bli så tjock att slammet i det inkommande vattnet lägger sig ovanpå ytslamkakan istället för att sjunka till botten.

I två- eller trekammarbrunnar kontrollerar du om det finns flytslam i sista kammaren. Finns det slam där, bör du flytta över det till den första kammaren i väntan på slamtömning.

Ovanstående fall tyder på att slamavskiljaren är överbelastad. Detta kan du tillfälligt åtgärda genom att beställa extra slamtömning. Händer det regelbundet får du öka slamavskiljarens volym.

Vattennivån i slamavskiljaren ska ligga i nivå med utloppsroret. Gör den inte det, är det ett tecken på att slamavskiljaren är otät.

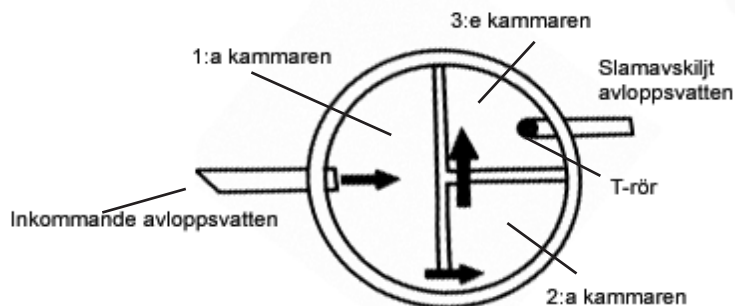

Bild: Slamavskiljare i genomskärning (sedd från sidan och från ovan)

Fördelningsbrunn

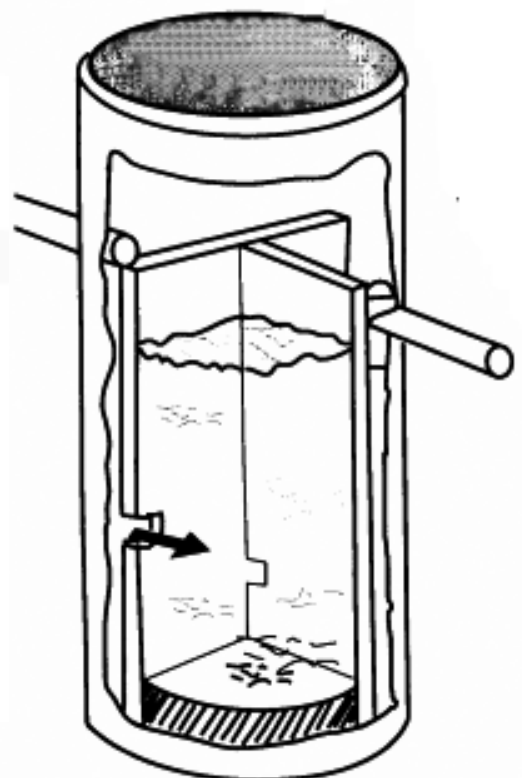
Det är viktigt att lika mycket vatten fördelas till alla spridningsledningar för att få en jämn spridning av avloppsvattnet i markbädden eller infiltrationen. Om så inte är fallet ska du justera fördelningen.

Är någon av spridningsledningarna överbelastad leder det till sämre rening och förkortad livslängd på anläggningen.

All eventuell påväxt i fördelningsbrunnen ska bort. Spola rent brunnen och kontrollera med jämna mellanrum att ny påväxt inte bildats. Bitar av påväxten kan annars lossna och sätta igen ledningarna.

Kontrollera även om fördelningsbrunnen innehåller slam. Gör den det ska slammet avlägsnas, annars kan det blir slamflykt ut i den efterföljande bädden som riskerar att sätta igen.

Hela anläggningen och spridarledningarna ska hållas fria från växtlighet vars rötter kan tränga in och skada den.

Skötsel av avloppsanläggningen

Vid och efter slamtömning

Vid slamtömning ska kamrarna tömmas i rätt följd; första, andra och sist tredje kammaren. Detta för att undvika att det blir slamflykt mellan kamrarna. Efter tömningen ska slamavskiljaren fyllas med vatten via den sista kammaren.

Spolning av anläggningen

Om du upptäcker att en anläggning dämmer eller på annat sätt inte fungerar som den ska, kan en första åtgärd vara att spola anläggningens spridningsledningar. Spolningen sker baklänges i anordningen så att eventuellt slam hamnar i fördelningsbrunnen. Slammet ska i förekommande fall tas bort och läggas i slamavskiljarens första kammare.

Spolningen bör göras i samband med slamtömning. Det finns flera entreprenörer i kommunen som kan utföra spolning. Du kan även ringa Norrköping Vatten och Avfalls kundtjänst 011-15 15 50 och beställa en spolning.

Vinterbruk

Avloppsanläggningar som används sporadiskt löper störst risk för frysskador. Isolera locken på slamavskiljaren och fördelningsbrunnen. Trampa inte ner snö över anläggningen. Under de perioder på vintern som anläggningen inte används är det viktigt att inget vatten tillförs från droppande kranar eller liknande.

Om det dämmer kan det bero på...

...extremt högt grundvatten. Kontrollera när grundvattennivån har sjunkit. Eventuellt kan dränering bli nödvändig.

...en större vattenbelastning än vad anläggningen är dimensionerad för. Kontrollera vattenförbrukningen och jämför med anläggningens storlek. Minska vattenförbrukningen eller utöka anläggningen. Det kan också bero på inläckage. Jämför vattentillflödet under torrperiod med det efter regnperiod.

...en större belastning än vad anläggningen är dimensionerad för. Om den höga belastningen har varit tillfällig – låt anläggningen vila. Om belastningen är permanent – utöka anläggningen eller installera urinsorterande toalett.

...igensatta hål i spridningsledningen. Påväxt i ledningarna eller slamflykt från slamavskiljaren kan göra att ledningarna sätts igen. Prova att spola anläggningen. Om det inte hjälper kan anläggningen behöva vila ett par månader för att påväxten ska tillbakabildas. Blir det ingen förbättring kan anläggningen behöva grävas om. Byt då ut sanden, tvätta eller byt ut krossmaterial. Om anordningen ska grävas om eller läggas på annan plats eller om urinsorterande toalett ska installeras måste du först anmäla det till bygg- och miljökontoret.

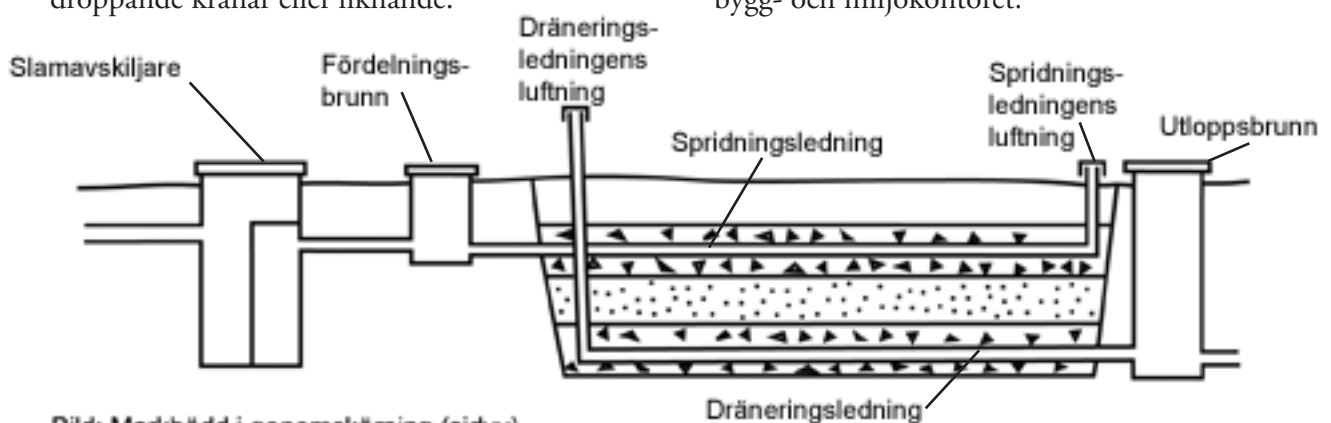

Bild: Markbädd i genomskärning (sidvy)

Skötselråd för urinsorterande toaletter

Erfarenheter av urinsorterande toaletter visar att det finns några saker som är extra viktiga att tänka på för en god funktion. Här ger vi några enkla skötselråd.

Skötsel och rengöring

Använd miljöanpassade rengöringsmedel och alltid en rengjord toalettborste vid rengöring av urinskålen. För att förebygga stopp bör du regelbundet hålla några deciliter hett vatten i urinskålens avlopp.

Om det blir stopp

Stopp går nästan alltid att åtgärda med en rensvajer (se bilden). Undvik att använda flaskborstar eftersom de lätt tappar strån och förvärrar stoppet. Stopp orsakade av urinkristallisering löser du lämpligast med kaustiksoda (soda). Blanda 1 dl soda med 1,5 dl vatten och håll i urinledningen. Låt stå över natten och skölj därefter med mycket vatten. Tänk på att soda är frätande. Var försiktig och använd skyddsglasögon och skyddskläder.

På Dubblettens toalett kan man ta bort urinledningen och sen slå lätt på ledningen för att få ut urinkristallerna. Om varken det eller rensvajern hjälper kan du behöva ta bort och göra rent vattenlåset.

Den nyare Dubbletten har ett membranfilter istället för ett traditionellt vattenlås och det förenklar rengöringen.

Om det luktar

Lukt kan bero på att urinen inte spolas ur ordentligt – spola urinskålen en gång till. Om inte detta hjälper kan du hålla i en liter vatten från en tillbringare rätt ner i urinskålens avlopp så att vattenlåset sköljs ur med fart.

Dålig lukt kan också bero på att urin hamnat utanför toaletten (kontrollera och rengör) – på dålig installation eller läckage (kontrollera och åtgärda) – eller på att det har blivit stopp eller igensättning (se rubriken ”Om det blir stopp”).

Kommunal hämtning av urin

Uppsamlad urin kan du sprida själv (se nedan) eller beställa hämtning från Norrköping Vatten och Avfall. Hämtningen ska utföras av en entreprenör som kommunen anlitar.

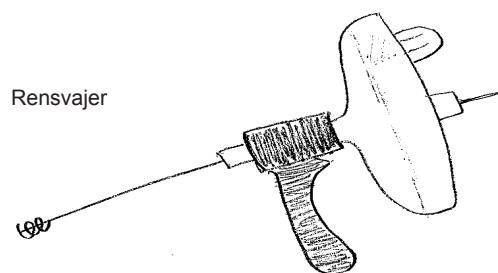
Hämtningen utförs i normalfallet en gång per år, i oktober månad, men kan vid behov även ske i april. Urinen levereras sedan till lantbruk i Norrköping som sprider den som ersättning för konstgödsel.

Spridning av urin

Gräsmattan är lämplig att sprida urin på. Spridningen ska ske på den egna fastigheten under växtsäsongen, dvs. april – oktober. Det är inte nödvändigt att späda urinen. Men för att urinlösningen ska tränga ner i marken och för att undvika lukt bör du eftervattna.

Sprider du urin i rabatterna är det bra om du efteråt myllar ner urinen. På så sätt minskar du kväveförlusten. Sprid kvällstid och vid fuktigt väder för att ytterligare minska förlusterna av kväve. Urinen bör inte spridas med sprinkler eller på det som ska ätas rått, som frukt och grönsaker. Spridning får inte ske direkt intill en vattentäkt.

Man ska inte tillföra en yta mer näring än den kan tillgodogöra sig. För att du ska kunna ta hand om urinen på ett lämpligt sätt krävs därför en tillräckligt stor bevuxen yta. En bevuxen yta på 500 m² per person brukar vara lämplig om du är permanentboende och 100 m² per person om du är fritidsboende.

Rensvajer

Bild: Rensvajer